

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

Zesde paaszondag

Handelingen van de apostelen 8, 5-8.14-17 • Psalm 66 • Eerste Brief van Petrus 3, 15-18

• Johannes 14, 15-21

Een andere Helper

Vlak vóór zijn hemelvaart droeg Jezus zijn leerlingen op zijn getuigen te zijn „in Jeruzalem, in geheel Judea en Samaria en tot het uiteinde der aarde” (Handelingen 1, 8). In de eerste lezing van deze zondag wordt een belangrijke stap gezet op die ‘weg van het Woord’ volgens Lucas. Tot nog toe is de christelijke verkondiging beperkt gebleven tot Jeruzalem en omgeving. Nu preekt Filippus met goed gevolg de blijde boodschap in Samaria. Filippus was een van de zeven ‘helpers’ die de apostelen hadden aangesteld om hen bij te staan in de zorg voor de groeiende christelijke gemeenschappen.

In de evangelielezing is er eveneens sprake van een „helper”. Jezus belooft aan zijn leerlingen dat de Vader hun op zijn gebed „een andere Helper” zal geven, „de Geest van de waarheid”. ‘Helper’ is de vertaling van het Griekse woord *paraklêtos*. Dat is eigenlijk een technische term uit de rechtswereld: de persoon die juridische bijstand verleent, de advocaat. Johannes houdt van juridische taal. Hij stelt het bestaan van de christen voor als een rechtsgeding tussen de gelovige en de wereld van het ongeloof. Jezus’ afscheid betekent niet dat zijn volgelingen zonder bijstand achterblijven. In de ogen van de wereld gaat Jezus weg, maar voor de zijnen leeft Hij en is Hij dichterbij dan tevoren, dankzij de Geest.

Door de schriftlezingen van deze zondag lopen twee lijnen. Enerzijds is er de lijn van de Geest. De Geest komt en waait waar hij wil, zijn kracht is niet te stuiten. Geen grens houdt hem tegen: in de kracht van de Geest verkondigt Filippus de Messias in Samaria. Zijn woorden en daden oogsten algemene instemming en er ontstaat grote vreugde in de stad. De apostelen kunnen niet anders dan constateren en officieel bevestigen dat de Geest ook buiten Jeruzalem en naaste omgeving actief is. De Geest schept ruimte.

Anderzijds is er de lijn van ‘de wereld’. De wereld is niet ontvankelijk voor de Geest van de waarheid, zegt Jezus in de evangelielezing. Kortzichtige mensen verdragen Gods Geest niet. Zij hebben Jezus, de rechtvaardige, uit de weg geruimd. Zij beschimpen de goede levenswandel van hen die Jezus volgen, horen we in de tweede lezing. De wereld geeft geen ruimte aan de Geest. Maar de volgelingen van Jezus betalen ‘de wereld’ niet met gelijke munt. Zij krijgen van Jezus immers „een andere helper”, een Geest van zachtmoedigheid, die hen leert liefhebben, een Geest die hen aanspoort geen kwaad met kwaad te vergelden. Kijken we opnieuw naar de tweede lezing: „Weest altijd bereid tot verantwoording van de hoop die in u leeft. Maar verdedigt u met zachtmoedigheid en gepaste eerbied. (...) Hoeveel beter is het, zo God het wil, te lijden voor het goede dat men doet dan straf te ondergaan voor misdrijven.”

In de eerste brief van Petrus gaat het herhaaldelijk over de waarde van onschuldig lijden. Dat is geen makkelijk thema. Wat bedoelt de auteur? Onverdiend lijden kan onrechtstreeks een goed gevolg opleveren, zegt hij, zelfs voor degenen die ons doen lijden. Zij zullen beschaamd worden ten goede. De wijze waarop de rechtvaardige zijn lijden draagt, stemt de zondaars tot nadenken en kan hen tot inkeer brengen. Het gaat hier over de kracht van geweldloze weerbaarheid. Heeft ook Jezus niet op een ontwapenende manier zijn tegenstanders verstomd? Heeft Hij niet velen tot nadenken gebracht? Was zijn leven en zijn lijden niet één grote uitdaging voor anderen, zodat de Romeinse honderdman bij het kruis moest erkennen: „Waarlijk, deze mens was Zoon van God” (Marcus 15, 39)? De auteur van de eerste brief van Petrus roept de christenen op om Jezus daarin na te volgen. Hij nodigt hen uit te geloven dat God arme en kleine mensen groot maakt.

Dat kan, dankzij de Geest die Jezus zelf bezielde en die Hij aan zijn leerlingen belooft. De Geest van de waarheid, die hen alles doet verstaan wat Jezus hun gezegd heeft. Die Geest wekt in Jezus’ leerlingen een onverwoestbare hoop, waar zij verantwoording van afleggen, in woord en daad. Zij hebben lief, zoals Jezus zelf heeft liefgehad. Dankzij dat getuigenis verspreidt de Geest zich tussen de mensen en blijft Jezus onder ons aanwezig. Tot op vandaag.

PAUL KEVERS

ZESDE PAASZONDAG
27 april 2008

Eerste lezing *Handelingen van de Apostelen 8, 5-8.14-17*

In die dagen kwam de diaken Filippus in de stad van Samaria en predikte daar de Messias. Filippus' woorden oogstten algemene instemming toen de mensen hoorden wat hij zei en de tekenen zagen die hij verrichtte. Uit vele bezetenen gingen de onreine geesten onder luid geschreeuw weg en vele lammen en kreupelen werden genezen. Daarover ontstond grote vreugde in die stad.

Toen de apostelen in Jeruzalem vernamen dat Samaria het woord Gods had aangenomen, vaardigden zij Petrus en Johannes naar hen af, die na hun aankomst een gebed over hen uitspraken, opdat zij de heilige Geest zouden ontvangen. Deze was namelijk nog over niemand van hen neergedaald; ze waren alleen gedoopt in de naam van de Heer Jezus. Zij legden hun dus de handen op en ze ontvingen de heilige Geest.

Tweede lezing *Eerste Brief van Petrus 3, 15-18*

Dierbaren,

Heiligt in uw hart Christus als de Heer. Weest altijd bereid tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft. Maar verdedigt u met zachtmoedigheid en gepaste eerbied, en zorgt dat uw geweten zuiver is. Dan zullen zij die uw goede christelijke levenswandel beschimpen, met hun laster beschaamd staan. Hoeveel beter is het, zo God het wil, te lijden voor het goede dat men doet dan straf te ondergaan voor misdrijven.

Ook Christus is eens voor al gestorven voor de zonden, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, om u tot God te brengen. Gedood naar het vlees, werd Hij ten leven gewekt naar de Geest.

Evangelie *Johannes 14, 15-21*

In die tijd zei Jezus tot de leerlingen:

„Als gij Mij liefhebt, zult ge mijn geboden onderhouden. Dan zal de Vader op mijn gebed u een andere Helper geven om voor altijd bij u te blijven: de Geest van de waarheid, voor wie de wereld niet ontvankelijk is, omdat zij Hem niet ziet en niet kent. Gij kent Hem, want Hij blijft bij u en zal in u zijn.”

„Ik zal u niet verweesd achterlaten: Ik keer tot u terug. Nog een korte tijd en de wereld ziet Mij niet meer; gij echter zult Mij zien, want Ik leef en ook gij zult leven. Op die dag zult gij weten, dat Ik in mijn Vader ben en gij in Mij en Ik in u. Wie mijn geboden onderhoudt, die hij heeft ontvangen, hij is het die Mij liefheeft. En wie Mij liefheeft, zal door mijn Vader bemind worden; ook Ik zal hem beminnen en Ik zal Mij aan hem openbaren.”